

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN KÜRESEL BAĞLANTILAR ÖĞRENME
ALANINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Dr. Öğr. Üye. Melek KÖRÜKCÜ*

Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ**

ÖZ

“Küresel Bağlantılar” öğrenme alanı, bireyin çağdaş dünya algısına olumlu eklentiler yaparak, dünyayı tanıması ve çoklu bakış açısı kazanması amacını taşımaktadır. Bu alan, insanlığı ilgilendiren olayları yakından takip eden, olaylar karşısında olumlu tavır takınabilen bireylerin yetişmesinde önemlidir. Bu araştırmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda yer alan “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanına yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından belirlenmesidir. Betimsel nitelikte olan araştırma tarama modelindedir. Bu araştırmanın evrenini, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Türkiye’de ilkokul ve ortaokullarda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri; örneklemini ise random örnekleme yöntemi ile seçilen, Niğde ilinde görev yapan 285 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile Özkan (2006) tarafından geliştirilen “Küresel Eğitimin Doğurgularına İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi” kullanılmıştır. Verilerin analizinde IBM SPSS 24.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Anketin güvenilirliği (Cronbach Alpha’sı) 0.89 olarak saptanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda dünya sorunlarına duyarlı bireyler yetiştirilmesine ağırlık verilmesini ve programda en fazla insan hakları ile ilgili konuların yer almasını istedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda küresel konulara yer verilmesi ile ilgili görüşleri cinsiyetleri açısından incelendiğinde bay ve bayan öğretmenler arasında farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaş düzeylerine göre yaş düzeyi yüksek öğretmenlerin dünyadaki farklı kültürlerle ait bilgiler ve tüm insanlığın eşitliği konularında daha olumlu görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Mezuniyet türü değişkenine göre ise öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda küresel konulara yer verilmesi ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Eğitim, Küreselleşme, Küresel Bağlantılar Öğrenme Alanı.

**THE INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS’ ATTITUDES TOWARDS GLOBAL
CONNECTIONS LEARNING AREAS**

ABSTRACT

The Global Connections Learning Area is intended to make the positive additions to the individual's perception of the world, to know the world and gain multiple perspectives. This area is an important factor in raising individuals who closely follow the events that concern humanity and who can take a positive attitude towards the events. The purpose of this research was; The determination of social studies teachers' attitudes towards Social Studies Curriculum Learning Area in terms of different variables. The descriptive research is in the screening model. The

* Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, melekcorukcu@ohu.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-7824-3497

** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe Ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, sunkar06@gmail.com, Orcid ID: 0000-0002-4186-7626

universe of this research, the academic year 2014-2015 in social studies teachers working in primary and secondary schools in Turkey; the sample is made up of 285 Social Studies teachers working in the province of Niğde, selected by random sampling method. The personal information form developed by the researchers and the "Teacher Opinions Questionnaire Regarding the Functions of Global Education" developed by Özkan (2006) were used as data collection tools in the research. IBM SPSS 24.0 statistics package program was used in the analysis of the data. The reliability of the questionnaire (Cronbach's Alpha) was determined as 0.89. As a result of the research, it was determined that the teachers wanted to focus on raising individuals who are sensitive to the world problems in the 2005 Social Studies Curriculum and to include mostly human rights issues in the program. When teachers' views on global issues in the 2005 Social Studies Curriculum were examined in terms of their gender, it was concluded that there was no difference between male and female teachers. It has been determined that teachers with high age level, according to their age levels, have more positive opinions about the knowledge of different cultures in the world and the equality of all humanity. According to the graduation type variable, it was found that there was no significant difference between the opinions of the teachers regarding the inclusion of global topics in the 2005 Social Studies Curriculum.

Keywords : Global Education, Globalization, Global Connections Learning Area.

Giriş

Osmanlıca'da cihanşümül, İngilizce'de global kelimesine karşılık gelen küresel sözcüğü 400 yılı aşkın süredir vardır (Bozkurt, 2000: 18). Kavram ilk kez 1944 yılında "Gezegen Demokrasisi: Bilimsel Hümanizm ve Uygulamalı Anlamı" isimli kitapta yer almıştır (Scholte'den aktaran Günsoy, 2006: 5). Sözlükte ise "Webster's Third New International Dictionary of English Language Unabridged" de (Webster'in Üçüncü Yeni Uluslararası Kısaltılmamış İngilizce Sözlüğü) 1961 yılında kullanılmıştır (Sarıtaş, 2005 :389). Ekonomi, siyaset, kültür, sosyal alanlar, coğrafi temalar, teknoloji ve daha birçok alanda yaygın olarak kullanılan küreselleşme kavramının tanımı; bakış açısına, izlenen felsefeye, içerisinde yaşanılan zamana, hukuka, sosyo-ekonomik faaliyetlere, siyasi ideolojilere ve bilimsel disiplinlere göre farklılık göstermektedir (Robertson, 1999: 10). Küreselleşme; Modelski, Devezas ve Thompson'a göre (2008: 75) birden fazla dünya toplumunun tek bir küresel sistem içinde bir araya getirilmesi sürecidir. Giddens'e (2010: 63) göre toplumsal ilişkilerin karşılıklı olarak çeşitli yollarla artmasıdır. Tezcan'a göre (2002) küreselleşme, teknoloji ve beraberinde sanayinin gelişmesi ile birlikte kitle iletişim araçlarının yaygınlaşarak kültürel, ekonomik ve siyasal alanda toplumların birbirlerini etkilemesi ve birbirlerinden etkilenmesidir.

Üçüncü bin yılda oluşacak değişimleri anlamamıza yardımcı olabilecek olan küreselleşme fenomenolojik olarak bir daralma olarak görünse de bu daralma maddi, gözle görünmeyen, dönüşümlü bir daralmadır. Dünya üzerinde yaşayan insanlar bilinçli olarak sosyal hareketler ile küresel değişimlere uymaktadır. Küreselleşme, bu yapısı ile evrenselliğin boyutlarını değiştirmekte ve partikülerizmin toplumlarda yıkılışını ifade etmektedir (Waters, 2001). Uluslararası süreçlerin yoğunlaşması sonucu savunma, ekonomi, iletişim gibi konular devletlerarası bir temel üzerine yeniden inşa edilmektedir. Devletlerin egemenlikleri uluslararası organizasyonlarla (IMF, AB), taraflarının çok olduğu anlaşmalarla (OPEC, NATO) azalmaktadır (Held, 1991). Toplumlar arasında kurulan ilişkiler rastlantısal olarak gerçekleşmemekte, ilişkiler birbirine eklenerek devam

etmekte ve dinamik bir şekilde varlıklarını sürdürmektedir (Held, McGrew& Perraton, 2006:186).

Küreselleşme, bilgi ve teknolojinin üretiminde ve dolaşımında etkin rol oynayabilecek bir insan kaynağını gerekli kılmaktadır. Günümüz dünyasında öğrenmeyi öğrenmek önem kazanmaktadır. Küreselleşmenin sonucu olarak doğan ve gelişen yeni tutum ve değerlerin bireyler tarafından en doğru biçimde algılanması toplumların amacıdır. Evreni daha yakından tanıma isteği sonucunda ortaya çıkan ihtiyaçlar yeni ihtiyaçları doğurmuştur. Zamanla daha çok bilme ihtiyacı duyan insanoğlunun dünyaya hükmetme arzusu küreselleşme olarak hayata geçerek; sosyal, siyasi, ekonomik ve kültürel etkilere sebep olmuştur (Amin, 1998). Toplumsal hayatın her alanında hissedilen küreselleşme sürekli olarak değişen ve gelişen mekanizması ile insanoğlunun hayatının her alanında etkili olmuştur.

1980'li yıllar küreselleşmenin tüm dünyada hızla geliştiği ve yayılma alanının arttığı bir dönemdir. Bu dönemden itibaren küresel eğitim, post modernizm, çokkültürlülük, bilgi çağı, enformasyon toplumu, küresel dünya, küresel kültür gibi kavramlar üzerinde yoğun çalışmalar yapılmıştır. Bilginin herkes tarafından ulaşıldığı, dünyanın değişik yerlerinde aynı anda haberleşmenin mümkün olduğu bir dünyada, çeşitli alan ve kuruluşlarda meydana gelen küresel değişim ve etkileşimler Türkiye'de de hissedilmektedir. Bu etki eğitim alanında küresel yapıya uygun bir düzen getirme gereği doğurmaktadır. Uluslararası alanda rekabet edebilmek ve başarıyı yakalayabilmek için toplum içerisindeki tüm fertlerin ortak bir yaşam kalitesine sahip olması gerekmektedir. Küreselleşme süreci içerisinde ülkelerin; bağımsız, sorun çözen, güçlü, dünyadaki gelişmeleri yakından takip eden, girişimci, risk alabilecek şekilde yetişmiş bireylere sahip olması gerekmektedir (Akçay, 2003: 33). Uzaktan eğitim, e-eğitim, e-okul gibi yeni eğitim modelleri yanında bilgisayar, internet, e-kütüphane, e-dergi, akıllı tahta, akıllı sınıf, multimedya araçları gibi yeni eğitim teknolojilerinin yaygınlaşması, öğrenme ve öğretme stratejilerine yeni bir boyut kazandırmaktadır.

Öğrenme alanları ünitelerin bilimsel içerikle ilgili sınırlarını belirlemektedir (Yazıcı ve Koca, 2008). "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanı öğrencilere, toplumlar arasındaki coğrafi, ekonomik, tarihi, siyasi gibi her türlü ilişkilerle ilgili fikir sahibi olmalarını amaçlamaktadır. İlkokul 4. sınıf ve ortaokul 5. sınıf düzeyi öğrencileri "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanı ile dünyanın farklı bölgelerinde bulunan ülkeleri tanıyarak bu ülkelerin genel özellikleri ile kendi ülkelerinin genel özelliklerini karşılaştırma olanağına sahip olacaktır. Ülkelerinin ekonomik kaynakları ile diğer ülkelerle yapılan ticaretle bu kaynakların yerini ekonomiye ait konularla ilişkilendirerek keşfedecektir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2005a). "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanı ortaokul 6. ve 7. sınıf düzeyi öğrencilerinin; sanat eserleri, düşünce akımları, uluslararası etkinliklerin toplumlar arası etkileşimdeki önemi, ülkesinin ekonomik ve doğal kaynakları ile diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkileri hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır. Ayrıca; tüm dünyayı ilgilendiren çevre, sağlık, güvenlik gibi alanlarda meydana gelen olayların sebepleri ve sonuçları hakkında fikir geliştirmelerini, uluslararası kuruluşların amaçlarını ve işlevlerini kavramalarını amaçlamaktadır (MEB, 2005b). "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanı, bireyin çağdaş dünya algısına olumlu eklentiler yaparak, dünyayı tanıması ve çoklu bakış açısı kazanması amacını

taşımaktadır. Aynı zamanda, insanlığı ilgilendiren olayları yakından takip eden, olaylar karşısında olumlu tavır takınabilen bireylerin yetişmesinde önemli bir etkidir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan küresel bağlantılar öğrenme alanına yönelik görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu ana amaç kapsamında; “sosyal bilgiler öğretmenlerinin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ve küresel konulara ne kadar ağırlık verilmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ve bu görüşleri cinsiyet, yaş ve mezuniyet türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorularına yanıt aranmaktadır.

Yöntem

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinde geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemek amaçlanmakta, herhangi bir değişiklik yapma veya etkileme çabası gösterilmemektedir (Karasar, 2006).

Evren Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Türkiye’de ilkökul ve ortaokullarda görev yapan sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, random örnekleme yöntemi ile seçilen, Niğde ilinde görev yapan 285 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. “Random örnekleme yöntemi, ilgili özellikler açısından birimler benzer (homojen evren veya alt evrenler için) ve sonlu, durağan ve birimlerine ulaşılabilen evren olduğunda; evrenin tüm birimleri listelendikten sonra, gerek torba, gerekse seçkisiz sayılar tablosu yardımıyla yapılan ve evrendeki her birinin örnekleme girme olasılığının eşit ve birbirinden bağımsız olduğu bir örneklemedir” (Erkuş, 2011, s.103).

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyet, Yaş, Branş, Mezuniyet ve Mesleki Kıdem Bilgilerine Ait Frekans ve Yüzdeler Tablosu

Öğretmenlerin	F	%	
Cinsiyet	Bay	142	49,8
	Bayan	143	50,2
	Toplam	285	100,0
Yaş	25 ve Altı	29	10,2
	26-34	113	39,6
	35-44	91	31,9
	45-54	41	14,4
	55 ve Üzeri	11	3,9
	Toplam	285	100,0
Mezuniyet	Açık Öğretim/Ön lisans	4	1,4
	Eğitim Enstitüsü	34	11,9
	Eğitim Fakültesi	220	77,2
	Fen Fakültesi	27	9,5
	Toplam	285	100,0
Kıdem	1-5 yıl	58	20,4
	6-10 yıl	73	25,6
	11-15 yıl	59	20,7
	16-20 yıl	42	14,7

21 ve Üzeri	53	18,6
Toplam	285	100,0

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile Özkan (2006) tarafından geliştirilen “Küresel Eğitimin Doğurgularına İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde IBM SPSS 24.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Anketin güvenilirliği (Cronbach Alpha’sı) 0.89 olarak saptanmıştır. Küresel eğitimin doğurgularına ilişkin öğretmen görüşleri ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 90 en düşük puan 18’dir. Puanların yüksekliği, öğretmenlerin küresel eğitimin doğurgularının olumlu olarak değerlendirdikleri anlamına gelmektedir. Veriler üzerinde; frekans ve yüzdeler, aritmetik ortalama, t testi ve tek yönlü varyans analizi teknikleri kullanılarak analiz yapılmıştır. Alt amaçlar doğrultusunda istatistiksel analizler yapılmıştır.

Bulgular

1. Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine Ait Bulgular

Tablo 2. Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşleri

Madde No	Çok yer almalı		Biraz yer almalı		Çok az yer almalı		Hiç yer almamal		Toplam		X
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
M1	1	,4	11	3,9	147	51,6	126	44,2	285	100,0	3,3965
M2			9	3,2	62	21,8	214	75,1	285	100,0	3,7193
M3	3	1,1	29	10,2	146	51,2	107	37,5	285	100,0	3,2526
M4			32	11,2	152	53,3	101	35,4	285	100,0	3,2421
M5			7	2,5	35	12,3	243	85,3	285	100,0	3,8281
M6	7	2,5	18	6,3	94	33,0	166	58,2	285	100,0	3,4702
M7			17	6,0	79	27,7	189	66,3	285	100,0	3,6035
M8	1	,4	6	2,1	66	23,2	212	74,4	285	100,0	3,7158
M9			4	1,4	44	15,4	237	83,2	285	100,0	3,8175
M10			6	2,1	58	20,4	221	77,5	285	100,0	3,7544
M11	18	6,3	67	23,5	107	37,5	93	32,6	285	100,0	2,9649
M12	1	,4	7	2,5	48	16,8	229	80,4	285	100,0	3,7719
M13	4	1,4	28	9,8	127	44,6	126	44,2	285	100,0	3,3158
M14			8	2,8	51	17,9	226	79,3	285	100,0	3,7649
M15	1	,4	7	2,5	43	15,1	234	82,1	285	100,0	3,7895
M16			5	1,8	48	16,8	232	81,4	285	100,0	3,7965
M17			8	2,8	58	20,4	219	76,8	285	100,0	3,7404
M18	13	4,6	49	17,2	121	42,5	102	35,8	285	100,0	3,0947
M19	10	3,5	38	13,3	94	33,0	143	50,2	285	100,0	3,2982
M20	10	3,5	36	12,6	106	37,2	133	46,7	285	100,0	3,2702
M21	13	4,6	48	16,8	129	45,3	95	33,3	285	100,0	3,0737
M22	10	3,5	25	8,8	90	31,6	160	56,1	285	100,0	3,4035

M23	9	3,2	23	8,1	103	36,1	150	52,6	285	100,0	3,3860
-----	---	-----	----	-----	-----	------	-----	------	-----	-------	--------

Tablo 2’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin, küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiğine ilişkin cevapları incelediğinde öğretmenlerin programda en çok yer almasını istedikleri 5. madde (X=3,8281) “İnsan haklarına ilişkin konular.” maddesidir. En çok yer alması istenen diğer maddeler sırasıyla ortalamalarına göre; 9. madde (X=3,8175) “Dünyanın tüm insanların ortak yaşam alanı olduğu bilinci.” 16. madde (X=3,7965) “Sınırlı yeryüzü kaynaklarının korunmasına ilişkin konular.” 15. madde (X=3,7895) “Demokrasiye ilişkin konular.” 12. madde (X=3,7719) “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.” 14. madde (X=3,7649) “Çevre kirlenmesi, asit yağmurları, nükleer atık, deniz hayvanlarının korunması, su kirlenmesi vb. uluslararası konular.” olarak sıralanmıştır. Öğretmenlerin programda daha az yer almasını istedikleri 11. madde (x=2,9649) “Diğer din ve kültürlere ait özel günlerin tanıtımı.” maddesidir. Öğretmenlerin programda daha az yer almasını istedikleri diğer maddeler sırasıyla ortalamalarına göre; 21. madde (X=3,0737) “Farklı dini inanışlara ilişkin bilgiler.”, 18. madde (X= 3,0947) “Uluslararası kurulmuş politik ve ekonomik birlikler, örgütler.” 4. madde (X=3,2421) “Farklı kültürlere ait sanat ve müzik eserleri.” 3. madde (X=3,2526) “Türkçe derslerinde dünya edebiyatıyla ilgili örnekler.” 20. madde (X=3,2702) “Uluslararası savaş ve güvenlik konuları.” olarak sıralanmıştır.

Tablo 2’deki verilere göre, öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiğine ilişkin olarak; öğretmenler bir taraftan “Dünyanın tüm insanların ortak yaşam alanı olduğu bilinci.” “Sınırlı yeryüzü kaynaklarının korunmasına ilişkin konular.” “Demokrasiye ilişkin konular.” “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.” “Çevre kirlenmesi, asit yağmurları, nükleer atık, deniz hayvanlarının korunması, su kirlenmesi vb. uluslararası konuların.” çok yer alması gerektiği görüşünde olumlu bir tutum sergilerlerken diğer taraftan da “Diğer din ve kültürlere ait özel günlerin tanıtımı.” “Farklı dini inanışlara ilişkin bilgiler.” “Uluslararası kurulmuş politik ve ekonomik birlikler, örgütler.” “Farklı kültürlere ait sanat ve müzik eserleri.” “Türkçe derslerinde dünya edebiyatıyla ilgili örnekler.” ve “Uluslararası savaş ve güvenlik konuları”nın daha az yer alması gerektiği görüşündedir..

1.1. Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Küresel Konulara Ağırlık Verilmesi ile İlgili Katılma Derecelerine İlişkin Görüşleri

Tablo 3. Öğretmelerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Küresel Konulara Ağırlık Verilmesi ile İlgili Katılma Derecelerine İlişkin Görüşleri

Madde No	Hiç Katılmıyorum		Biraz Katılmıyorum		Katılmıyorum		Genellikle Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Toplam		X
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
M24	8	2,8	40	14,0	110	38,6	56	19,6	71	24,9	285	100,0	3,4982

M25	15	5,3	25	8,8	107	37,5	57	20,0	81	28,4	285	100,0	3,5754
M26	11	3,9	44	15,4	96	33,7	64	22,5	70	24,6	285	100,0	3,4842
M27	11	3,9	44	15,4	91	31,9	60	21,1	79	27,7	285	100,0	3,5333
M28	14	4,9	38	13,3	97	34,0	64	22,5	72	25,3	285	100,0	3,4982
M29	18	6,3	50	17,5	90	31,6	67	23,5	60	21,1	285	100,0	3,3544
M30	18	6,3	58	20,4	87	30,5	64	22,5	58	20,4	285	100,0	3,3018
M31	29	10,2	63	22,1	84	29,5	52	18,2	57	20,0	285	100,0	3,1579
M32	25	8,8	81	28,4	79	27,7	51	17,9	49	17,2	285	100,0	3,0632
M33	12	4,2	42	14,7	106	37,2	58	20,4	67	23,5	285	100,0	3,4421
M34	20	7,0	60	21,1	101	35,4	43	15,1	61	21,4	285	100,0	3,2281
M35	15	5,3	47	16,5	94	33,0	57	20,0	72	25,3	285	100,0	3,4351
M36	14	4,9	47	16,5	94	33,0	59	20,7	71	24,9	285	100,0	3,4421
M37	10	3,5	44	15,4	98	34,4	63	22,1	70	24,6	285	100,0	3,4877
M38	26	9,1	53	18,6	85	29,8	65	22,8	56	19,6	285	100,0	3,2526
M39	14	4,9	48	16,8	102	35,8	58	20,4	63	22,1	285	100,0	3,3789
M40	13	4,6	50	17,5	100	35,1	56	19,6	66	23,2	285	100,0	3,3930
M41	9	3,2	53	18,6	103	36,1	61	21,4	59	20,7	285	100,0	3,3789

Tablo 3’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin, küresel eğitimle ilgili konuların programda küresel konulara ağırlık verilmesi ile ilgili katılma derecelerine ilişkin cevaplarını incelediğimizde öğretmenlerin programda en çok yer almasını istedikleri 25. madde (X=3,5754) “Dünya sorunlarına duyarlı bireyler yetiştirmeye katkı sağlar.” maddesidir. En çok yer alması istenen diğer maddeler sırasıyla ortalamalarına göre; 27. madde (X=3,5333) “Dil, din ve ırk ayrımının azalmasına katkı sağlar.” 24. madde (X=3,4982) “Bireylerin hem kendilerinin hem de kendi ülkelerinin dünyadaki yerini anlamalarına katkı sağlar.” 28. madde (X= 3,4982) “Uluslararası barışın sağlanmasına katkı sağlar.” 37. madde (X=3,4877) “Farklı kültürlerle karşı önyargıların azalmasına katkı sağlar.” 26. madde (X=3,4842) “Dünya sorunlarına çözüm üretebilen, yeni stratejiler geliştirebilen bireyler yetiştirmeye katkı sağlar.” olarak sıralanmıştır. Öğretmenlerin programda daha az yer almasını istedikleri 32. madde (X=3,0632) “Ekonomik ve politik adaletsizliklerin azalmasına katkı sağlar.” maddesidir. Öğretmenlerin programda daha az yer almasını istedikleri diğer maddeler sırasıyla ortalamalarına göre; 31. Madde (x=3,1579) “Savaşların ve uluslararası terörizmin azalmasına katkı sağlar.” 34. madde (X=3,2281) “İnsan hakları ihlallerinin azalmasına katkı sağlar.” 38. madde (X=3,2526) “Bazı çok uluslu şirketlerle bağlantılı olan adaletsizliklerin farkına varılmasına katkı sağlar.” 30. madde (X=3,3018) “Ülkeler arasında dayanışma ve işbirliğini artırır.” 29. madde (X=3,3544) “Tüm insanlığın paylaşabileceği ortak bir kültür oluşumuna katkı sağlar.” olarak sıralanmıştır.

Tablo 3’deki verilere göre, öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda küresel konulara ağırlık verilmesi ile ilgili katılma derecelerine ilişkin olarak; öğretmenler bir taraftan dünya sorunlarına duyarlı bireyler yetiştirmeye, dil, din ve ırk ayrımının azalmasına, bireylerin hem kendilerinin hem de kendi ülkelerinin dünyadaki yerini anlamalarına, uluslararası barışın sağlanmasına, farklı kültürlerle karşı önyargıların azalmasına, dünya sorunlarına çözüm üretebilen, yeni stratejiler geliştirebilen bireyler yetiştirmeye katkı sağlayacağına olumlu bir tutum sergileyerek katılmaktadırlar. Diğer taraftan da ekonomik ve politik adaletsizliklerin azalmasına, savaşların ve uluslararası terörizmin azalmasına, insan hakları ihlallerinin azalmasına,

bazı çok uluslu şirketlerle bağlantılı olan adaletsizliklerin farkına varılmasına, ülkeler arasında dayanışma ve işbirliğini artırmasına, tüm insanlığın paylaşabileceği ortak bir kültür oluşumuna katkı sağlayacağı hususunda diğer maddelere göre daha az katılarak bu konuların daha az yer alması gerektiği görüşündedir..

2. Cinsiyetleri Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşleri

Tablo 4. Cinsiyet Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Cinsiyet	Madde No	N	X	SS	t	Sd	p
Bay	M1	142	3,3944	,57065	-,061	283	,951
Bayan		143	3,3986	,59505			
Bay	M2	142	3,7394	,51474	,656	283	,512
Bayan		143	3,6993	,51778			
Bay	M3	142	3,3099	,66507	1,427	283	,155
Bayan		143	3,1958	,68442			
Bay	M4	142	3,3451	,59604	2,738	283	,007
Bayan		143	3,1399	,66715			
Bay	M5	142	3,8451	,41762	,652	283	,515
Bayan		143	3,8112	,45889			
Bay	M6	142	3,4930	,68153	,528	283	,598
Bayan		143	3,4476	,76617			
Bay	M7	142	3,6268	,56630	,651	283	,515
Bayan		143	3,5804	,63260			
Bay	M8	142	3,7606	,50430	1,459	283	,146
Bayan		143	3,6713	,52777			
Bay	M9	142	3,8662	,38091	1,950	283	,052
Bayan		143	3,7692	,45490			
Bay	M10	142	3,7676	,45609	,465	283	,642
Bayan		143	3,7413	,49948			
Bay	M11	142	3,0352	,89452	1,311	283	,191
Bayan		143	2,8951	,90937			
Bay	M12	142	3,8451	,41762	2,498	283	,013
Bayan		143	3,6993	,55709			
Bay	M13	142	3,3592	,66675	1,033	283	,302
Bayan		143	3,2727	,74287			
Bay	M14	142	3,8099	,44456	1,558	283	,120

Bayan		143	3,7203	,52280			
Bay	M15	142	3,8451	,40028	1,930	283	,055
Bayan		143	3,7343	,55603			
Bay	M16	142	3,8239	,41768	1,038	283	,300
Bayan		143	3,7692	,47013			
Bay	M17	142	3,8028	,43335	2,118	283	,035
Bayan		143	3,6783	,55158			
Bay	M18	142	3,0986	,89371	,077	283	,939
Bayan		143	3,0909	,78641			
Bay	M19	142	3,3239	,82984	,520	283	,603
Bayan		143	3,2727	,83229			
Bay	M20	142	3,3099	,82671	,820	283	,413
Bayan		143	3,2308	,80222			
Bay	M21	142	3,1408	,75879	1,371	283	,171
Bayan		143	3,0070	,88410			
Bay	M22	142	3,5634	,67860	3,456	283	,001
Bayan		143	3,2448	,86576			
Bay	M23	142	3,6127	,56929	5,153	283	,000
Bayan		143	3,1608	,87734			

Tablo 4’de cinsiyet açısından öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin görüşleri arasında bay ve bayan öğretmenlerin arasında 4. maddede ($p = .0007$) “Farklı kültürlerle ait sanat ve müzik eserleri.” 12. maddede ($p = .000$) “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.”, 17. maddede ($p = .035$) “Sınırlı yeryüzü kaynaklarının verimli kullanılmasına ilişkin konular.” 22. maddede ($p = .001$) “Yabancı dil eğitimi.” ve 23. maddede ($p = .000$) “Dünya vatandaşlığı olgusu.” anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılık bay öğretmenlerin (4. madde Bay $X = 3,3451$, Bayan $X = 3,1399$, 12. madde Bay $X = 3,8451$, Bayan $X = 3,6993$, 17. madde Bay $X = 3,8028$, Bayan $X = 3,6783$, 22. madde Bay $X = 3,5634$, Bayan $X = 3,2448$, 23. madde Bay $X = 3,6127$, Bayan $X = 3,1608$) lehinedir. Diğer maddeler incelendiğinde ise öğretmenlerin küresel eğitime ilişkin görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

2.2. Cinsiyet Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Küresel Konulara Ağırlık Verilmesi ile İlgili Görüşleri

Tablo 5. Cinsiyet Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Küresel Konulara Ağırlık Verilmesi ile İlgili Katılma Derecelerine İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Cinsiyet	Madde No	N	X	SS	t	Sd	p
----------	----------	---	---	----	---	----	---

Dr. Öğr. Üye. Melek KÖRÜKCÜ Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ

Bay	M24	142	3,5634	1,12650	1,000	283	,318
Bayan		143	3,4336	1,06519			
Bay	M25	142	3,6338	1,15764	,858	283	,392
Bayan		143	3,5175	1,13120			
Bay	M26	142	3,5704	1,16325	1,280	283	,201
Bayan		143	3,3986	1,10147			
Bay	M27	142	3,5986	1,16728	,945	283	,345
Bayan		143	3,4685	1,15554			
Bay	M28	142	3,5704	1,19335	1,057	283	,292
Bayan		143	3,4266	1,10370			
Bay	M29	142	3,4225	1,21646	,974	283	,331
Bayan		143	3,2867	1,13598			
Bay	M30	142	3,2958	1,19567	-,085	283	,933
Bayan		143	3,3077	1,18221			
Bay	M31	142	3,1690	1,26587	,148	283	,882
Bayan		143	3,1469	1,26133			
Bay	M32	142	3,0845	1,19984	,292	283	,770
Bayan		143	3,0420	1,25527			
Bay	M33	142	3,3944	1,17273	-,712	283	,477
Bayan		143	3,4895	1,08034			
Bay	M34	142	3,2254	1,21103	-,038	283	,970
Bayan		143	3,2308	1,20265			
Bay	M35	142	3,4930	1,21309	,822	283	,412
Bayan		143	3,3776	1,15554			
Bay	M36	142	3,5000	1,18949	,830	283	,407
Bayan		143	3,3846	1,15626			
Bay	M37	142	3,5070	1,21309	,289	283	,773
Bayan		143	3,4685	1,03328			
Bay	M38	142	3,1901	1,26566	-,856	283	,393
Bayan		143	3,3147	1,18927			
Bay	M39	142	3,3310	1,16523	-,703	283	,482
Bayan		143	3,4266	1,12894			
Bay	M40	142	3,3380	1,19031	-,801	283	,424
Bayan		143	3,4476	1,11758			
Bay	M41	142	3,3803	1,14069	,020	283	,984
Bayan		143	3,3776	1,06681			

Öğretmenlerin cinsiyetleri açısından küresel eğitimle ilgili konuların programda küresel konulara ağırlık verilmesi ile ilgili katılma derecelerine ilişkin görüşleri arasında

farklılıklar olup olmadığı maddelere göre incelenmiş, inceleme sonucuna göre öğretmenlerin görüşlerine göre bay ve bayan öğretmenlerin arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ($p>.05$) görülmüştür. Bu durum bay ve bayan öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda küresel konulara ağırlık verilmesi ile ilgili olarak benzeşik oranlarda katıldıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin cinsiyetlerinin, farklılıkların belirlenmesinde önemli bir değişken olmadığını göstermektedir.

3. Yaş Düzeyleri Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşler

Tablo 6. Yaş Düzeyleri Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Madde No	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
M1	Gruplar Arası	4,292	4	1,073	3,269	,012
	Gruplar İçi	91,904	280	,328		
	Toplam	96,196	284			
M2	Gruplar Arası	2,462	4	,615	2,358	,054
	Gruplar İçi	73,082	280	,261		
	Toplam	75,544	284			
M3	Gruplar Arası	1,644	4	,411	,898	,465
	Gruplar İçi	128,166	280	,458		
	Toplam	129,811	284			
M4	Gruplar Arası	1,491	4	,373	,909	,459
	Gruplar İçi	114,804	280	,410		
	Toplam	116,295	284			
M5	Gruplar Arası	,111	4	,028	,142	,966
	Gruplar İçi	54,465	280	,195		
	Toplam	54,575	284			
6	Gruplar Arası	2,621	4	,655	1,254	,289
	Gruplar İçi	146,375	280	,523		
	Toplam	148,996	284			
7	Gruplar Arası	,297	4	,074	,204	,936
	Gruplar İçi	101,899	280	,364		
	Toplam	102,196	284			
8	Gruplar Arası	2,187	4	,547	2,075	,084
	Gruplar İçi	73,792	280	,264		
	Toplam	75,979	284			
9	Gruplar Arası	,699	4	,175	,982	,418
	Gruplar İçi	49,813	280	,178		
	Toplam	50,512	284			

10	Gruplar Arası	,617	4	,154		
	Gruplar İçi	64,190	280	,229	,672	,612
	Toplam	64,807	284			
11	Gruplar Arası	3,456	4	,864		
	Gruplar İçi	228,193	280	,815	1,060	,377
	Toplam	231,649	284			
12	Gruplar Arası	3,048	4	,762		
	Gruplar İçi	67,127	280	,240	3,179	,014
	Toplam	70,175	284			
13	Gruplar Arası	2,273	4	,568		
	Gruplar İçi	139,306	280	,498	1,142	,337
	Toplam	141,579	284			
14	Gruplar Arası	,674	4	,169		
	Gruplar İçi	66,575	280	,238	,709	,586
	Toplam	67,249	284			
15	Gruplar Arası	,319	4	,080		
	Gruplar İçi	67,050	280	,239	,333	,856
	Toplam	67,368	284			
16	Gruplar Arası	,732	4	,183		
	Gruplar İçi	55,464	280	,198	,924	,450
	Toplam	56,196	284			
17	Gruplar Arası	2,201	4	,550		
	Gruplar İçi	68,585	280	,245	2,246	,064
	Toplam	70,786	284			
18	Gruplar Arası	,445	4	,111		
	Gruplar İçi	199,997	280	,714	,156	,960
	Toplam	200,442	284			
19	Gruplar Arası	1,511	4	,378		
	Gruplar İçi	194,138	280	,693	,545	,703
	Toplam	195,649	284			
20	Gruplar Arası	,388	4	,097		
	Gruplar İçi	187,809	280	,671	,145	,965
	Toplam	188,196	284			
21	Gruplar Arası	3,566	4	,891		
	Gruplar İçi	189,887	280	,678	1,315	,265
	Toplam	193,453	284			
22	Gruplar Arası	2,142	4	,535		
	Gruplar İçi	176,455	280	,630	,850	,495
	Toplam	178,596	284			

	Gruplar Arası	4,595	4	1,149		
23	Gruplar İçi	164,949	280	,589	1,950	,102
	Toplam	169,544	284			

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri arasında yaş düzeyine göre yalnız iki maddede anlamlı bir farklılık görülmüştür. “Dünyadaki farklı kültürlere ilişkin bilgiler.” konulu 1. maddede ($p=.012$) ve “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.” konulu 12. maddede ($p=.014$) yaş düzeylerine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğretmenlerin küresel eğitime ilişkin konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri arasında diğer 21 madde incelendiğinde ($p>.05$) olduğundan yaş düzeyine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

3.3 Yaş Düzeyleri Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine İlişkin Lsd Testi Sonuçları

Tablo 7. Yaş Düzeyleri Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine İlişkin LSD Testi Sonuçları

Madde No	Maddeler	Yaş (I)	Yaş (II)	Ortalamalar Arası
				Fark (I-II)
M1	Dünyadaki farklı kültürlere ilişkin	25 ve Altı	35-44	,28458*
		26-34	35-44	-,19761*
		35-44	45-54	-,34093*
M12	Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği	26-34	45-54	,27088*
		35-44	45-54	,26320*

Tablo 7 incelendiğinde, yaş düzeylerine göre öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşlerinden “Dünyadaki farklı kültürlere ilişkin bilgiler.” konulu 1. madde incelendiğinde bu maddeyi cevaplayan öğretmenlerden 25 ve altı yaş düzeyindeki öğretmenlerin 35-44 yaş düzeyindeki öğretmenlerin görüşleri ile 26- 34 yaş düzeyindeki öğretmenlerin 35-44 yaş düzeyindeki öğretmenlerin görüşleri ile 35-44 yaş düzeyindeki öğretmenlerin 45-54 yaş düzeyindeki öğretmenlerin görüşleri ile ve “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.” konulu 12. madde incelendiğinde bu maddeyi cevaplayan öğretmenlerden 26-34 yaş ve 45-54 yaş düzeyindeki öğretmenlerin görüşleri ile 35-44 yaş ve 45-54 yaş düzeyindeki öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. “Dünyadaki farklı kültürlere ilişkin bilgiler.” 1. maddede 35-44 yaş düzeyindeki öğretmenlerin, “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.” konulu 12. madde 26-34 yaş düzeyindeki öğretmenlerin daha olumlu görüş bildirdikleri görülmüştür.

3.4. Yaş Düzeyleri Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Küresel Konulara Ağırlık Verilmesi ile İlgili Görüşlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Tablo 8. Yaş Düzeyleri Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Küresel Konulara Ağırlık Verilmesi ile İlgili Katılma Derecelerine İlişkin Toplam Puana Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Madde	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Toplam Madde Puanı	Gruplar Arası	1,482	4	,370	,402	,808
	Gruplar İçi	258,353	280	,923		
	Toplam	259,835	284			

Öğretmenlerin yaş düzeyine göre; küresel eğitimle ilgili konuların programda küresel konulara ağırlık verilmesi ile ilgili katılma derecelerine ilişkin görüşleri arasındaki farklılığa bakıldığında ($p>.05$) anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bu durum yaş düzeyine göre öğretmenlerin küresel eğitimin programda yer almasına ilişkin doğurgularına benzeşik oranlarda katıldıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin yaş düzeyinin, farklılıkların belirlenmesinde önemli bir değişken olmadığını göstermektedir.

4. Mezuniyet Türü Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşleri

Tablo 9. Mezuniyet Türü Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Madde No	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
M1	Gruplar Arası	1,487	3	,496		
	Gruplar İçi	94,709	281	,337	1,471	,223
	Toplam	96,196	284			
M2	Gruplar Arası	1,365	3	,455		
	Gruplar İçi	74,179	281	,264	1,723	,162
	Toplam	75,544	284			
M3	Gruplar Arası	2,678	3	,893		
	Gruplar İçi	127,133	281	,452	1,973	,118
	Toplam	129,811	284			
M4	Gruplar Arası	,915	3	,305		
	Gruplar İçi	115,380	281	,411	,743	,527
	Toplam	116,295	284			
M5	Gruplar Arası	,420	3	,140		
	Gruplar İçi	54,156	281	,193	,726	,537

Dr. Öğr. Üye. Melek KÖRÜKCÜ Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ

	Toplam	54,575	284			
	Gruplar Arası	1,186	3	,395		
6	Gruplar İçi	147,810	281	,526	,752	,522
	Toplam	148,996	284			
	Gruplar Arası	,172	3	,057		
7	Gruplar İçi	102,024	281	,363	,158	,924
	Toplam	102,196	284			
	Gruplar Arası	1,003	3	,334		
8	Gruplar İçi	74,976	281	,267	1,253	,291
	Toplam	75,979	284			
	Gruplar Arası	,370	3	,123		
9	Gruplar İçi	50,142	281	,178	,691	,558
	Toplam	50,512	284			
	Gruplar Arası	,023	3	,008		
10	Gruplar İçi	64,784	281	,231	,033	,992
	Toplam	64,807	284			
	Gruplar Arası	3,918	3	1,306		
11	Gruplar İçi	227,731	281	,810	1,612	,187
	Toplam	231,649	284			
	Gruplar Arası	4,794	3	1,598		
12	Gruplar İçi	65,381	281	,233	6,869	,000
	Toplam	70,175	284			
	Gruplar Arası	2,761	3	,920		
13	Gruplar İçi	138,818	281	,494	1,863	,136
	Toplam	141,579	284			
	Gruplar Arası	,324	3	,108		
14	Gruplar İçi	66,925	281	,238	,453	,715
	Toplam	67,249	284			
	Gruplar Arası	,557	3	,186		
15	Gruplar İçi	66,812	281	,238	,781	,506
	Toplam	67,368	284			
	Gruplar Arası	,876	3	,292		
16	Gruplar İçi	55,321	281	,197	1,482	,220
	Toplam	56,196	284			
	Gruplar Arası	,868	3	,289		
17	Gruplar İçi	69,918	281	,249	1,163	,324
	Toplam	70,786	284			
	Gruplar Arası	,398	3	,133		
18	Gruplar İçi	200,044	281	,712	,186	,906

	Toplam	200,442	284		
	Gruplar Arası	3,368	3	1,123	
19	Gruplar İçi	192,281	281	,684	1,641 ,180
	Toplam	195,649	284		
	Gruplar Arası	1,081	3	,360	
20	Gruplar İçi	187,116	281	,666	,541 ,655
	Toplam	188,196	284		
	Gruplar Arası	,514	3	,171	
21	Gruplar İçi	192,938	281	,687	,250 ,862
	Toplam	193,453	284		
	Gruplar Arası	6,670	3	2,223	
22	Gruplar İçi	171,927	281	,612	3,634 ,013
	Toplam	178,596	284		
	Gruplar Arası	6,296	3	2,099	
23	Gruplar İçi	163,247	281	,581	3,613 ,014
	Toplam	169,544	284		

Tablo 9 incelendiğinde, öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri arasında mezuniyet türüne göre yalnız üç maddede anlamlı bir farklılık görülmüştür. “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.” konulu 12. maddede ($p = .000$), “Yabancı dil eğitimi.” konulu 22. maddede ($p = .013$) ve “Dünya vatandaşlığı olgusu.” konulu 23. maddede ($p = .014$) mezuniyet türüne göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğretmenlerin küresel eğitime ilişkin konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri arasında diğer 20 madde incelendiğinde ($p > .05$) olduğundan mezuniyet türüne göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

4.1. Mezuniyet Türü Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine İlişkin Lsd Testi Sonuçları

Mezuniyet türüne göre öğretmenlerin küresel eğitime ilişkin konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri arasındaki grup içi ilişkiyi belirleyebilmek farklılığın madde içerisindeki hangi mezuniyet Türü arasında anlamlı olduğunu belirleyebilmek için 12., 22. ve 23. maddelere LSD Testi yapılmıştır. Tablo 10’da LSD Testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 10. Mezuniyet Türü Açısından Öğretmenlerin Küresel Eğitimle İlgili Konuların Programda Ne Kadar Yer Alması Gerektiği ile İlgili Görüşlerine İlişkin LSD Testi Sonuçları

Madde No	Maddeler	Mezuniyet(I)	Mezuniyet (II)	Ortalamalar Arası Fark (I-II)
M12	Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği	Açık Öğr./Ön Lisans	Eğitim Fakültesi	-,57273*
		Açık Öğr./Ön Lisans	Fen Fakültesi	-,56481*

		Eğitim Enstitüsü	Eğitim Fakültesi	-,35214*
		Eğitim Enstitüsü	Fen Fakültesi	-,34423*
M22	Yabancı dil eğitimi	Eğitim Enstitüsü	Fen Fakültesi	-,63072*
		Eğitim Fakültesi	Fen Fakültesi	-,37323*
M23	Dünya vatandaşlığı olgusu	Açık Öğr./Ön Lisans	Eğitim Fakültesi	-,93182*
		Açık Öğr./Ön Lisans	Fen Fakültesi	-,98148*
		Eğitim Enstitüsü	Eğitim Fakültesi	-,31417*

Tablo 10 incelendiğinde, mezuniyet türüne göre öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri incelendiğinde “Dil, din, ırk ayrımı gözetmeden tüm insanların eşitliği.” konulu 12. madde Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin, “yabancı dil eğitimi” konulu 22. Maddede Fen Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin, “dünya vatandaşlığı olgusu” konulu 23. maddede Fen Fakültesinden mezun olan öğretmenlerin daha olumlu görüş bildirdikleri görülmüştür.

SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda dünya sorunlarına duyarlı bireyler yetiştirilmesine ağırlık verilmesini istedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca dünyanın ortak yaşam alanı olduğu bilinci, sınırlı yeryüzü kaynaklarının korunması, demokrasi, tüm insanların eşitliği, çevresel ve uluslararası sorunlar hakkındaki konulara da öğretmenler programda ağırlıklı olarak yer verilmesini istedikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin; ekonomik ve politik adaletsizlikler, savaşlar, uluslararası terörizm, insan hakları ihlalleri ile ilgili konuların programda daha az yer almasını istedikleri belirlenmiştir. Elde edilen bulgular Özkan (2006)’ in araştırması ile benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda en fazla insan hakları ile ilgili konuların yer almasını istedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin programda en çok yer almasını istediği diğer konular; dünyanın tüm insanların ortak yaşam alanı olduğu, sınırlı yeryüzü kaynaklarının korunması, demokrasi, tüm insanların ayrımsız bir şekilde eşitliği, çevresel ve uluslararası konular olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin; diğer din ve kültürler, farklı dini inanışlar, uluslararası kuruluşlar, farklı kültürel özellikler, uluslararası savaş ve güvenlik konularının programda daha az yer alması gerektiği görüşünde oldukları belirlenmiştir. Bozkurt (2013)’ un çalışmasında ise sınıf öğretmenleri farklı kültürlerin olduğu gibi kabul edilmesi, farklı kültürlerle etkileşimin önyargıların azalmasına yardım edeceği, farklılıklarımızın bir zenginlik olduğu, farklılıklara saygı ve hoşgörü ile yaklaşılması gerektiği, farklı kültürlerle etkileşimin bireyin sosyal yaşamını zenginleştireceği gibi görüşler belirtmektedir.

Öğretmenler 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda küresel konulara yer verilmesi ile ilgili olarak; ekonomik ve politik adaletsizliklerin, savaşların ve uluslararası terörizmin, insan hakları ihlallerinin azalması, bazı çok uluslu şirketlerle bağlantılı olan adaletsizliklerin farkına varılması, ülkeler arasında dayanışma ve işbirliğinin artırılması, tüm insanlığın paylaşabileceği ortak bir kültür oluşumuna katkı

sağlayacağına ilişkin maddelere diğer maddelere göre daha az katılmaktadır. Ayrıca, öğretmenler bu konuların 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda daha az yer alması gerektiğini belirtmektedir. Küresel eğitim çoklu bakış açılarından bilgi edinebilme, farklı düşünce ve görüşleri analiz etme, farklı dünya görüşleri olduğunu kabul etme, farklı kültürlerle etkileşim kurabilmedir (Merryfield, 1997). NCSS (2005) sosyal bilgiler eğitiminde etkili öğretim ve öğrenme açısından öğretmenlerin konu ile ilgili karmaşa, ikilem ve değerlerden haberleri olmaları gerektiğini belirtmektedir. Öğretmenler, konunun farklı öğrenciler üzerinde yaratacağı etkileri düşünmemeli, öğrencilerin sosyal ve politik değerlerle tutarlı görüşler oluşturmalarına fırsat tanıyabilmelidir. Bunun yanısıra kültürel farklılık ve benzerliklere duyarlı olmayı, farklı karşıt görüşleri bilmeyi ve sosyal sorumluluk duygusunu özendirilebilir.

Öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda küresel konulara yer verilmesi ile ilgili görüşleri cinsiyet açısından incelendiğinde bay ve bayan öğretmenler arasında farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç Özkan'ın (2006) araştırması ile örtüşmektedir. Özkan (2006) araştırmasında öğretmenlerin, küresel eğitimle ilgili konuların 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşlerinde cinsiyet açısından farklılık olmadığı sonucunu elde etmiştir. Koluman (2011) da araştırmasında öğretmenlerin "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanına yönelik görüşlerinde cinsiyet açısından farklılık olmadığını belirlemiştir. Son yıllarda yaşanan küresel gelişmeler erkek ve kadın öğretmenleri elbette ki yakından etkilemiştir.

Yaş düzeylerine göre öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda küresel konulara yer verilmesi ile ilgili görüşleri incelendiğinde, yaş düzeyi yüksek öğretmenlerin dünyadaki farklı kültürlerle ait bilgiler ve tüm insanlığın eşitliği konularında daha olumlu görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Bu durum öğretmenlerin yaş düzeyleri arttıkça küresel eğitimin farklılıklara saygı kriterine daha olumlu yaklaştıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin tecrübelerinin artması, yaşamsal birikimleri bu konuda etkili olabilmektedir.

Öğretmenlerin mezuniyet türüne göre, 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda küresel konulara yer verilmesi ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Koluman (2011) araştırmasında öğretmenlerin "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanının hedef ve içerik boyutuna ilişkin görüşlerinde mezun olunan okul türüne göre farklılık tespit etmiştir. Bu farklılık eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerde, fen edebiyat fakültesi ve eğitim yüksekokulu enstitüsü mezunu öğretmenlere göre daha olumlu olduğu yönündedir.

Mezuniyet türüne göre öğretmenlerin küresel eğitimle ilgili konuların programda ne kadar yer alması gerektiği ile ilgili görüşleri incelendiğinde, eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin ayırım gözetmeksizin tüm insanların eşitliği konularının, fen fakültesi mezunu olan öğretmenlerinin ise yabancı dil eğitimi ve dünya vatandaşlığı konularına programda daha fazla yer verilmesini istedikleri belirlenmiştir.

Günümüzde küreselleşme ve etkilerinden uzak kalmak mümkün değildir. Küreselleşme demokratik bir çağa karşılık gelmektedir (Giddens, 2004). Fırıncı (2006) araştırmasının sonuçlarında yetişen yeni nesillerin taşıması beklenen değerleri; küresel dünyada, enformasyon toplumuna uyumlu olacak biçimde: "bilgi", "rekabet", "verimlilik",

“insan hakları”, “demokrasi”, “hoşgörü”, “sorumluluk”, “yeni bir ahlak”, “katılım”, “tartışma”, “açıklık”, “adalet”, “nesnellik”, “özerklik”, “gelecek”, “iletişim” vb. olarak karşımıza çıktığını vurgulamaktadır. Bu değerleri öğrencilere aktaracak olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin son yıllarda küresel bazda yaşanan, medyadan kolayca öğrenilebilen gelişmelerden olumlu veya olumsuz olarak etkilendikleri görülmektedir. Bu kapsamda öğretmenlere verilecek olan hizmet içi eğitim konuları arasında; küresel dünya, farklı kültürler, günümüz dünya sorunları gibi kavramlarla ilgili eğitimler verilebilir. Öğretmenlerin “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanına yönelik disiplinler arası yaklaşımla ders işlemeleri hizmet içi kurslarla teşvik edilebilir.

KAYNAKLAR

AKÇAY, R. Cengiz, (2003), “Küreselleşme, Eğitimsel Yoksulluk Ve Yetişkin Eğitimi”, **Milli Eğitim Dergisi**, 159, 67-78.

AMİN, Samir, (1998), **Kapitalizmin Hayaleti** (C. Algon, Çev.), Ankara: Bilim ve Sanat.

BOZKURT, Mahmut, (2013), **Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersi Bağlamında Küresel Eğitime İlişkin Görüşleri**, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

BOZKURT, Veysel, (2000), **Küreselleşme: Kavram, Gelişim Ve Yaklaşımlar, Küreselleşmenin İnsani Yüzü** (V. Bozkurt, Der.), İstanbul: Alfa.

ERKUŞ, Adnan, (2011), **Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci**. Ankara: Seçkin.

FIRINCI, Türkan, (2006), **Küreselleşmenin Öğretim Programları Üzerindeki Etkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GİDDENS, Anthony, (2004), **Castells'in Ağ Toplumunun Yükselişi Üzerine, M. Armağan (Haz.), Küresel Kuşatma Karşısında İnsan** içinde (s. 175-182.), Ş. Yalçın Çev, İstanbul: Ufuk.

GİDDENS, Anthony, (2010), **Modernliğin Sonuçları** (E. Kuşdil, Çev.), İstanbul: Ayrıntı.

GÜNSOY, Bülent, (2006), **Küreselleşme: Bir Var Oluş Çözümlemesi**, Bursa: Ekin.

HELD, David, (1991), **Democracy and the global system. David Held (Ed.), Political theory today, polity press**, içinde (197-235), Cambridge.

HELD, David, MCGREW, Anthony, GOLDBLATT, David & PERRATON Jonathan, (2006), **Küresel Dönüşümler, Siyaset, Ekonomi Ve Kültür, Küreselleşme Okumaları**, (Aktar, İ. Çev.) içinde (161-207), Ankara: Kadim.

KARASAR, Niyazi, (2006), **Bilimsel Araştırma Yöntemi** (16. Baskı), Ankara: Nobel.

KOLUMAN, Serkan (2011), İlköğretim 6. ve 7. **Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Küresel Bağlantılar Öğrenme Alanına Yönelik Öğretmen Görüşleri**, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

MEB, (2005a), *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Ve Kılavuzu (4. ve 5. Sınıflar)*, Ankara: Devlet Kitapları.

MEB, (2005b), *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Ve Kılavuzu (6. ve 7. Sınıflar)*, Ankara: Devlet Kitapları.

MERRYFIELD, Merry, M, (1997), *A Framework for Teacher Education in Global Perspectives*, M.M. Merryfield, E. Jarchow, S. Pickert (Ed.), Preparing teachers to teach global perspectives içinde (s. 1-24), California: Corwin pres inc.

MODELSKÍ, George, DEVEZAS, T. Tessaleno, & THOMPSON William, R, (2008), *Globalization as Evolutionary Process: Modeling Gobal Change*, London and Newyork: Routledge.

ÖZKAN, Tajet, (2006), *İlköğretim Öğretmenlerinin Küresel Eğitime Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

ROBERTSON, Roland, (1999), *Küreselleşme*, (Ü. H. Yolsal, Çev), Ankara: Bilim ve Sanat.

Sarıtaş, Zahir, (2005), *Küreselleşmenin Siyasal Boyutu: Yeni Dünyada Siyaset*, İstanbul: Bilgi Dönüşüm.

Tezcan, Mahmut, (2002), *Postmodern ve Küresel Toplumda Eğitim*, Ankara: Anı.

Waters, Malcolm, (2001), *Globalization: Key Ideas*, London: Routledge.

Yazıcı, Hakkı, Koca, Kürşat, (2008), *Sosyal Bilgiler Öğretimi Programı*, Bayram Tay ve Adem Öcal (Ed.), Özel öğretim yöntemleriyle sosyal bilgiler öğretimi içinde (s. 22-35), Ankara: Pegem.